

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Faisala Husseiniho v právní věci žalobce: **M. D. N.**, zastoupen JUDr. Bc. Marcelou Lafek, advokátkou se sídlem Praha 1, Národní 416/37, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Praha 4, náměstí Hrdinů 1634/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 1. 2026, č. j. 19 A 1/2026 - 35, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **se zamítá**.

Odůvodnění:

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze označenému v záhlaví. Krajský soud jím zamítl žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 12. 2025, č. j. MV-153790-4/SO-2025, kterým žalovaná rozhodla o odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 18. 8. 2025, č. j. OAM-3639-13/DP-2025 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta žádost stěžovatele o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky (dále jen „ČR“) za účelem „ostatní/jiné“ podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3 a dále ve spojení s § 37 odst. 2 písm. a), s odkazem na § 56 odst. 1 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť pobyt stěžovatele na území není v zájmu ČR. Žalovaná napadeným rozhodnutím změnila prvostupňový výrok tak, že „(ž)ádost se zamítá a dlouhodobý pobyt se podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3 a dále ve spojení s § 37 odst. 2 písm. a) s odkazem na § 56 odst. 1 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb. neprodlužuje, neboť je zjištěna jiná závažná překážka pobytu cizince na území.“

[2] Stěžovatel v kasační stížnosti navrhl přiznání odkladného účinku s tím, že újma, která by mu vznikla jeho nepřiznáním, by byla nepoměrně větší než zájem na jeho

vycestování. Uvádí, že se soustavně připravuje na vysokoškolské studium prostřednictvím jazykového kurzu českého jazyka, přičemž osobní účast na výuce je podle něj nezbytná pro řádné osvojení jazykových dovedností. Současně zdůrazňuje význam každodenního kontaktu s jazykovým prostředím na území České republiky pro další prohlubování jazykových schopností. V nejbližší době jej čekají závěrečné zkoušky v jazykovém kurzu a navazující přijímací řízení ke studiu na vysoké škole. Pokud by mu odkladný účinek přiznán nebyl, musel by území opustit a nemohl by se těchto úkonů účastnit, čímž by podle jeho tvrzení došlo ke zmaření jeho dalšího studijního záměru. Stěžovatel dále poukazuje na finanční náročnost jazykové přípravy. Uvádí, že již absolvuje druhý jazykový kurz, který byl opakovaně uhrazen jeho rodiči, a další financování obdobného studia již není v jeho možnostech ani v možnostech jeho rodiny. Variantu vycestování do země původu, podání nové žádosti o dlouhodobý pobyt za účelem studia a následného opětovného zahájení jazykové přípravy proto označuje za fakticky nerealizovatelnou.

[3] Na podporu svého návrhu odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se přiznávání odkladného účinku ve skutkově obdobných věcech, zejména na usnesení sp. zn. 3 Azs 309/2017 a sp. zn. 5 As 73/2011, z nichž dovozuje, že nucené opuštění území může za určitých okolností představovat nenahraditelnou újmu a že přítomnost stěžovatele na území může být významná i z hlediska realizace jeho práva na spravedlivý proces, včetně možnosti osobního kontaktu se zástupcem a aktivní účasti na řízení. Současně namítá, že po něm nelze spravedlivě požadovat, aby se případné újme vyhnul porušováním pobytového režimu. Závěrem stěžovatel uvádí, že jeho setrvání na území České republiky do rozhodnutí soudu o podané kasační stížnosti se nijak nedotkne práv třetích osob ani nebude v rozporu s veřejným zájmem, neboť se nedopouští trestné ani jiné protiprávní činnosti.

[4] Žalovaná navrhuje, aby kasační stížnosti nebyl přiznán odkladný účinek. Má za to, že stěžovatel neprokázal vznik újmy, která by byla nepoměrně větší než případné dopady přiznání odkladného účinku na jiné osoby či veřejný zájem. Uvádí, že účelem odkladného účinku není suplovat pobytové oprávnění. K tvrzené újmě spočívající v nemožnosti dokončit jazykový kurz, složit závěrečné zkoušky a účastnit se přijímacího řízení na vysokou školu, žalovaná uvádí, že se otázkami studijního účelu již dostatečně zabývala v napadeném rozhodnutí i ve vyjádření k žalobě. Podle jejího názoru měl stěžovatel dostatečný časový prostor k naplnění deklarovaného studijního účelu a jeho současná tvrzení vnímá spíše jako snahu o zajištění dalšího pobytu na území. Finanční náročnost studia či nutnost případného vycestování a podání nové žádosti podle žalované samy o sobě nezakládají vznik nenahraditelné újmy. Dle rozhodovací praxe správních soudů samotné zrušení či neprodloužení pobytového oprávnění bezprostředně neznamená nucené opuštění území, přičemž zásah do soukromého a rodinného života může nastat až rozhodnutím přímo ukládajícím povinnost území opustit. Pokud jde o právo na spravedlivý proces, stěžovatel je zastoupen advokátkou, a jeho právo na soudní ochranu je tak dostatečně zajištěno.

pokračování

[5] Podle § 107 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně.*

[6] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[7] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti prolamuje před rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu. Odkladný účinek má proto charakter institutu výjimečného. Pojímání odkladného účinku jako výjimky z pravidla tedy znamená, že újma, která má hrozit žadateli o jeho přiznání, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž naopak významná, tj. taková, která opravňuje, aby v jeho konkrétním případě byly účinky napadeného rozhodnutí krajského soudu výjimečně sistovány (viz usnesení tohoto soudu ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014 - 56, bod 5, či usnesení jeho rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, č. 3270/2015 Sb. NSS).

[8] Posouzení hrozby vzniku kvalifikované újmy potřebné pro přiznání odkladného účinku je vždy individuální, závislé na konkrétní situaci stěžovatele. Celé řízení o kasační stížnosti je ovládáno dispoziční zásadou, podle které soud není povolán mimo jiné k tomu, aby za stěžovatele vlastní vyhledávací činností zjišťoval či osvědčoval důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Návrh na přiznání odkladného účinku musí být dostatečně individualizovaný a uplatněná tvrzení podepřena konkrétními důkazy (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 As 65/2011 - 74). Povinnost tvrdit vznik újmy má proto stěžovatel, který musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, jaké intenzity újma dosahuje a z jakých okolností vyvozuje její vznik (viz usnesení tohoto soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 - 32). Stěžovatele tak tíží nejen břemeno tvrzení, ale také břemeno důkazní, k jehož unesení musí svá tvrzení uvedená v návrhu řádně doložit (viz usnesení tohoto soudu ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 218/2015 - 50). Stěžovatelem uvedená tvrzení musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se obává v souvislosti s účinky rozhodnutím krajského soudu nebo žalovaného, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma musí být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní.

[9] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v nynější věci nejsou splněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť stěžovatel neunesl již břemeno tvrzení ohledně skutečností odůvodňujících kladné rozhodnutí o jeho návrhu. Stěžovatel spatřuje hrozbu nepoměrně větší újmy ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. v nuceném opuštění území ČR, které by mělo podle něj za následek (1) zásah do osobního a rodinného života spočívající v nemožnosti řádného ukončení jazykového kurzu a následné účasti v přijímacím řízení ke studiu na vysoké škole a (2) porušení práva na spravedlivý proces v důsledku

nemožnosti zůstat na území ČR do skončení řízení o jeho kasační stížnosti, tj. práva vystupovat v řízení osobně.

[10] Stěžovatel nicméně v projednávané věci neuvedl konkrétní, individualizované okolnosti, které by svědčily o tom, že by ztráta pobytového oprávnění vedla k újmě přesahující běžné důsledky rozhodnutí správního orgánu o neudělení či neprodloužení pobytu. Stěžovatel v návrhu poukazuje zejména na údajný dopad rozhodnutí na jeho možnost absolvovat jazykový kurz, skládání závěrečných zkoušek a účast v následném přijímacím řízení, dále na finanční náklady spojené s pobytem a cestovními výdaji, a konečně na nutnost osobní účasti v soudním řízení. Tyto argumenty však zůstávají v obecné rovině a postrádají konkrétní, ověřitelné údaje umožňující soudu spolehlivě dovodit, že by újma stěžovatele byla skutečně nepoměrně větší než újma, která by mohla vzniknout jiným osobám, kdyby účinky napadeného rozhodnutí byly pozastaveny.

[11] Nejvyšší správní soud upozorňuje, že pro účely posouzení návrhu na přiznání odkladného účinku je nezbytné prokázat, že újma stěžovatele má charakter mimořádné, nenahraditelné újmy, přesahující běžné následky právních kroků správního orgánu. Pouhá tvrzení o možném narušení studia či o finančních nákladech bez jejich konkrétního kvantifikování nesplňují tuto zákonnou podmínku. Z napadeného rozsudku je navíc zřejmé, že se nejedná o první jazykový kurz stěžovatele, ani o jeho první přípravu ke studiu na vysoké škole. Stěžovatel neuvedl přesné termíny závěrečných zkoušek ani přijímacího řízení, a svá tvrzení o možném zásahu do vzdělávacího procesu tak ponechal v rovině obecných postulátů, které nijak nedoložil. Rovněž tvrzení o finančních nákladech zůstávají zcela nekonkretizována, není uvedeno, jaké částky na studium byly již vynaloženy, ani jaká částka by představovala pro stěžovatele nenahraditelnou újmu.

[12] V důsledku uvedeného je zřejmé, že stěžovatelem uvedená, nekonkretizovaná tvrzení o údajné újmě sama o sobě nenaplňují intenzitu nenahraditelné újmy, která by odůvodnila přiznání odkladného účinku. K prokázání takové újmy je nezbytné uvést individuální, konkrétní a prokazatelné důvody, jež by přesahovaly běžné následky rozhodnutí správního orgánu, což v projednávané věci nebylo učiněno.

[13] Pokud jde o porušení práva na spravedlivý proces, Nejvyšší správní soud konstatuje, že samotné právo účastnit se osobně řízení či být v osobním kontaktu se svým zástupcem pro přiznání odkladného účinku nepostačuje (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2017, č. j. 6 Azs 261/2017 - 25, či ze dne 11. 10. 2017, č. j. 6 Azs 270/2017 - 28, a ze dne 13. 12. 2007, č. j. 6 Azs 367/2017 - 38). Jak Nejvyšší správní soud uvedl v usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 38, „*obecně vyjádřený zájem cizozemského stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem a s tím související ochrana spravedlivého procesu nemohou být samy o sobě bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti*“.

[14] Je sice pravdou, že stěžovatel v případě nuceného opuštění ČR utrpí určitý zásah do své právní sféry v podobě ztížené možnosti osobně se účastnit probíhajícího řízení

pokračování

o kasační stížnosti, v kasačním řízení však zpravidla není prostor pro uplatnění práva na projednání věci v přítomnosti stěžovatele (srov. § 109 odst. 2 s. ř. s.). Se svou zástupkyní pak může komunikovat například telefonicky, případně pomocí moderních komunikačních technologií. Nejde tak o újmu citelnou a nenahraditelnou. V posuzované věci stěžovatel navíc ani netvrdil, že by nebyl v případě nuceného vycestování schopen zachovat efektivní kontakt se svou zástupkyní.

[15] Z výše uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud podle § 107 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl. Zamítnutím návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti však Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé; svou podstatou se jedná o rozhodnutí předběžné povahy, proto z něj nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude meritorně rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, publ. pod č. 1072/2007 Sb. NSS).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2026

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu